

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน ผ่านกิจกรรมฐานการเรียนรู้

5 พลัง*

PARENTAL, FAMILY, AND COMMUNITY PARTICIPATION AND OPINIONS ON EARLY CHILDHOOD EDUCATION MANAGEMENT THROUGH THE FIVE POWER LEARNING BASE ACTIVITIES

อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์¹, ชัชวีร์ แก้วมณี², ฉัตรชยา รอดระหงส์³, และ อาภากร ราชสงฆ์⁴

Aphinant Sirirattanajitt¹, Chatchawi Kaeomani², Chatchaya Rodrahong³ and Arphakorn Rachsong⁴

¹⁻⁴คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹⁻⁴Faculty of Education, Thaksin University, Thailand

Corresponding Author's Email: chatchawi.k@gmail.com

วันที่รับบทความ : 8 กุมภาพันธ์ 2568; วันที่แก้ไขบทความ 10 กุมภาพันธ์ 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 11 กุมภาพันธ์ 2568

Received 8 February 2025; Revised 10 February 2025; Accepted 11 February 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1. ศึกษาระดับพฤติกรรม
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยผ่านกิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลัง ของผู้ปกครอง
ครอบครัวและชุมชน ของโรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา และ 2. ศึกษาความ
คิดเห็นของผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชนที่มีต่อกิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลัง ได้แก่ ฐานพลัง
ตัวตน ฐานพลังครอบครัว ฐานพลังสร้างปัญญาฐานพลังเพื่อนและกิจกรรม และฐานพลังชุมชน

Citation:

* อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์, ชัชวีร์ แก้วมณี, ฉัตรชยา รอดระหงส์, และ อาภากร ราชสงฆ์. (2568). พฤติกรรมการมีส่วนร่วมและ
ความคิดเห็นในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน ผ่านกิจกรรมฐานการเรียนรู้ 5 พลัง. วารสารสห
ศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(1), 173-192.

Aphinant Sirirattanajitt, Chatchawi Kaeomani, Chatchaya Rodrahong and Arphakorn Rachsong.
(2025). Parental, Family, And Community Participation And Opinions On Early Childhood Education
Management Through The Five Power Learning Base Activities. Journal of Interdisciplinary Social
Development, 3(1), 173-192.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

เพื่อมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนครอบครัวและตัวแทนบุคคลในชุมชน จำนวน 20 คน ซึ่งมีบุตรหลานที่ศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2567 โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่องพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 2 ตอน ประกอบด้วยตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามและตอนที่ 2 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 1.00 ได้ค่าอำนาจจำแนกที่ ระหว่าง 40.102-52.739 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.86 และใช้แบบสัมภาษณ์ ส่วนวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์สถิติหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการสัมภาษณ์ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาผ่านกิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลัง ของผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน ในระดับการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (4.65) และ 2. ผลการสัมภาษณ์พบว่า ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนครอบครัวและตัวแทนบุคคลในชุมชน มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลัง ได้แก่ ฐานพลังตัวตน ฐานพลังครอบครัว ฐานพลังสร้างปัญญา ฐานพลังเพื่อนและกิจกรรม และฐานพลังชุมชน เป็นกิจกรรมที่ดีมาก มีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชนในการมีส่วนร่วมสร้างเสริมพัฒนาการของผู้เรียนระดับปฐมวัย รวมทั้งได้รับความรู้ ความเข้าใจมากขึ้นในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อส่งเสริมพัฒนาการที่ดีของลูกหลานในความดูแลรับผิดชอบ

คำสำคัญ: การศึกษาปฐมวัย, กิจกรรมฐานการเรียนรู้, ผู้ปกครอง, ครอบครัว, ชุมชน

Abstract

This mixed-methods research aimed to 1) study the level of participatory behavior in early childhood education management through 5 - Power Learning Base activities of parents, families and communities at Chaeng Wittaya School in Mueang District of Songkhla Province and 2) examine the opinions of parents, families and communities towards the 5-Power Learning Base activities, consisting of Self-Power Base, Family-Power Base, Wisdom-

Building Power Base, Friend and Activity Power Base, and Community Power Base for participation in early childhood education management. The target group comprised 20 representatives from parents, families, and community members whose children were studying at the early childhood level at Chaeng Wittaya School, Mueang District, Songkhla Province in 2024. The researcher collected data using a questionnaire on participatory behavior in early childhood education management, which was a 5-level rating scale consisting of 2 parts: Part 1 covered general information of respondents and Part 2 focused on participatory behavior in early childhood education management. The questionnaire had a content validity of 1.00 with t-values ranging between 40.102-52.739 and a reliability coefficient of .86. An interview form was also used. The data analysis employed statistical analysis to determine mean and standard deviation, while interview results were analyzed using content analysis.

The research findings revealed that the overall level of participatory behavior in educational management through 5-Power Learning Base activities among parents, families, and communities in early childhood education at Chaeng Wittaya School in Mueang District of Songkhla Province was at the highest level (4.65). The interview results showed that representatives from parents, families, and community members viewed the 5-Power Learning Base activities, which include Self-Power Base, Family-Power Base, Wisdom-Building Power Base, Friend and Activity Power Base, and Community Power Base, as excellent activities that were highly valuable and beneficial for parents, families, and communities in participating in early childhood learners' development enhancement. Additionally, they gained more knowledge and understanding about participation in early childhood education management to promote proper development of the children under their care and responsibility.

Keywords: Early Childhood Education, Learning Base Activities, Parents, Family, Community

บทนำ

การศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ของเด็ก การส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็กจึงไม่ใช่หน้าที่เฉพาะของโรงเรียนและครูเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก

การมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดสงขลา จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย ซึ่งได้มีส่วนร่วมในการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษายังมีข้อจำกัดของผู้ปกครองด้านเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เนื่องจากภาระงานและการประกอบอาชีพ และผู้ปกครองบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาปฐมวัย รวมถึงการสื่อสารระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้ไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว แต่ยังทำให้เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้อย่างครอบคลุมและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง (สุชาติ ศรีวิชัย, 2564) ซึ่งนักการศึกษาได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากชุมชน ครอบครัว และผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กในระดับปฐมวัย โดยมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการใหม่ ๆ ในการมีส่วนร่วมเหล่านี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะสำคัญต่าง ๆ ของเด็ก โดยสุรศักดิ์ แสงทอง (2563) ได้มีแนวคิดว่าการสื่อสารที่ดีระหว่างผู้ปกครองและครูมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็ก โดยผู้ปกครองสามารถให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมและความต้องการพิเศษของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถออกแบบการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนยังช่วยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ตามทีนภาวดี อาริรัตน์ (2565) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ไม่จำกัดเพียงในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังสามารถเกิดขึ้นได้ในชุมชนและครอบครัว ดังนั้นการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังของทุกฝ่ายจะทำให้การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของเด็ก รวมทั้งแนวคิดของศุภชัย รัตนศรี (2566) ที่ได้เสนอแนวทางพัฒนาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ

ผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการประเมินพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ ทำให้ตรวจสอบและปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของเด็กมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของธีรวัฒน์ เพชรชัย (2567) ที่พบว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยในระยะยาว โดยชุมชนสามารถมีบทบาทในการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นที่ทราบดีว่า การศึกษาในระดับปฐมวัยถือเป็นช่วงเวลาสำคัญในการวางรากฐานสำหรับการพัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคมของเด็ก การที่เด็กในช่วงวัยนี้ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างเหมาะสม จะช่วยให้พวกเขามีพัฒนาการที่ดีและสามารถเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีความสามารถในอนาคต ดังนั้นการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการศึกษาปฐมวัยมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้ปกครองเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครูจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการและความต้องการของเด็กอย่างแท้จริง ผู้ปกครองสามารถมีบทบาทในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนิสัย ความสนใจ และพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถช่วยให้ครูออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็กได้ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองยังช่วยสร้างความรู้สึกรับผิดชอบและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครอง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีสำหรับเด็ก โดยครอบครัวนับเป็นสถาบันสำคัญที่มีบทบาทโดยตรงในการพัฒนาเด็ก โดยเฉพาะในด้านการสร้างความสัมพันธ์ทางอารมณ์ที่มั่นคงและการสนับสนุนทางด้านจิตใจ การที่เด็กได้รับความรัก ความเอาใจใส่ และการสนับสนุนจากครอบครัวจะช่วยให้เด็กมีความมั่นคงทางอารมณ์และสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น นอกจากนี้ ครอบครัวยังเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในชีวิตของเด็ก การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่บ้าน เช่น การอ่านหนังสือร่วมกัน การทำกิจกรรมเสริมพัฒนาการ หรือการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่เด็กสนใจ จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีทักษะการคิดและการเรียนรู้ที่หลากหลาย นอกจากครอบครัวแล้ว ชุมชนก็มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในระดับปฐมวัย ชุมชนเป็นแหล่งทรัพยากรที่หลากหลายในการเรียนรู้ โดยเด็กสามารถเรียนรู้จากกิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชน หรือได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายในท้องถิ่นของตนเอง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ เช่น การจัดการ

ศึกษาเชิงปฏิบัติในชุมชน การจัดนิทรรศการ หรือ การร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน จะช่วยสร้างโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ นอกจากนี้ การที่ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษาปฐมวัยยังช่วยส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนและชีวิตประจำวันของเด็ก ทำให้เด็กสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่า การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชนจะทำให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ ทุกภาคส่วนสามารถมีบทบาทในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก ให้มีความครอบคลุมและหลากหลายมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการร่วมมือในการจัดกิจกรรมเสริมพัฒนาการ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก หรือการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่จากทุกภาคส่วนยังช่วยสร้างสังคมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับเด็ก ทำให้พวกเขาเติบโตขึ้นมาเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและมีความสามารถในการเผชิญกับความท้าทายในอนาคต (สุรศักดิ์ แสงทอง, 2563) อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัย ยังคงมีความท้าทายหลายประการ ทั้งในเรื่องของการจัดสรรเวลา ความเข้าใจในบทบาทของตนเอง รวมถึงความสามารถในการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน การส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาอย่างเต็มที่จึงต้องอาศัยการสร้างความรู้ความตระหนักรู้และการให้ความรู้ในบทบาทและความสำคัญของการมีส่วนร่วมนี้

ดังนั้น การพัฒนาระบบการศึกษาในระดับปฐมวัย จึงไม่สามารถทำได้โดยมีประสิทธิภาพหากปราศจากการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชนจะเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างการศึกษาแห่งอนาคตที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็กในทุกด้าน โดยประโยชน์ของการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมืองสงขลา ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน และทำให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เรียนรู้และเข้าใจพัฒนาการของเด็กปฐมวัย สามารถสนับสนุนการเรียนรู้ที่บ้านได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาผ่านกิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลัง ของผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน ในระดับการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน ที่มีต่อกิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลัง ได้แก่ ฐานพลังตัวตน ฐานพลังครอบครัว ฐานพลังสร้างปัญญา ฐานพลังเพื่อน และกิจกรรม และฐานพลังชุมชน เพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

การทบทวนวรรณกรรม

แนวความคิดมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 (2) ที่ให้สังคม มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และในมาตรา 9 (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

แนวคิดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 พลัง โดยสุริยเดว ทรีปาตี (2552) เป็นแนวทางที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างพลังให้กับเด็กในระดับปฐมวัยผ่าน การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง ครู และชุมชน โดยประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1. กิจกรรมพลังตัวตน เป็นการสร้างความมั่นใจในตัวเองให้กับเด็ก การเรียนรู้ผ่านการค้นหาความสามารถของตนเองและการมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ช่วยให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออก และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจ 2. กิจกรรมพลังครอบครัว โดยครอบครัวเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้ เด็กที่เติบโตในครอบครัวที่มีความรัก ความเข้าใจ และการสนับสนุน จะมีพื้นฐาน ที่ดีในการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะต่าง ๆ 3. กิจกรรมพลังสร้างปัญญา เป็นการสร้างทักษะการ คิดเชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหมาย ซึ่งการ สนับสนุนจากครูและผู้ปกครองในด้านนี้มีความสำคัญมาก 4. กิจกรรมพลังเพื่อน เป็นการเรียนรู้ ผ่านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนช่วยให้เด็กได้พัฒนาทักษะทางสังคม การแบ่งปัน การแก้ปัญหาร่วมกัน และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และ 5. กิจกรรมพลังชุมชน ผ่านการเรียนรู้กิจกรรมที่เชื่อมโยงกับ ชุมชนทำให้เด็กมีโอกาสเข้าใจและเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมจริงในชีวิตประจำวัน การมีส่วนร่วม ของชุมชนในการศึกษาช่วยเสริมสร้างความรู้และทักษะทางสังคมให้กับเด็ก

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ควรมีการเชื่อมต่อระหว่าง ผู้ปกครอง ครู และชุมชน จะช่วยสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ผ่านการ สนับสนุนของผู้ปกครองในกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีแรงจูงใจและพัฒนา ความสามารถในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการ สนับสนุนด้านการเรียนรู้ที่บ้านหรือการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการ สํารวจด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน ในระดับการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายเป็นตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนครอบครัวและตัวแทนบุคคลในชุมชน จำนวน 20 คน ซึ่งอาสาสมัครร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ โดยมีบุตรหลานที่ศึกษาอยู่ใน ระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2567

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เรื่องพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามและตอนที่ 2 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาปฐมวัยผ่านกิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลัง ของผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน และใช้ แบบสัมภาษณ์

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามและแนวคิดการมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาผ่านกิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลัง ของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน ในระดับ การศึกษาปฐมวัย ตามแนวคิดของสุริยเดว ทรีปาตี (2552)

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วยเพศ สถานภาพ และชั้นปีของบุตรหลานระดับปฐมวัย และส่วนที่ 2 ข้อคำถาม เกี่ยวกับระดับพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาผ่านกิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลัง ของผู้ปกครอง ครอบครัวและ

ชุมชน ในระดับการศึกษาปฐมวัยชั้นที่ 3 นำแบบสอบถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงโดยทำการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม ซึ่งผลการพิจารณาพบว่า ข้อคำถามในแบบสอบถาม มีค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา เท่ากับ 1.00

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงเกี่ยวกับเนื้อหาและการใช้ภาษา ให้มีความกระชับและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงเรียบร้อยแล้วทดลองใช้กับผู้ปกครอง ระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 20 คน ในระหว่างวันที่ 20-22 สิงหาคม 2567 เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามตามกระบวนการ โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 1.00 ได้ค่าอำนาจจำแนกที่ ระหว่าง 40.102-52.739

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลแล้ว มาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นใช้วิธีการของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86

ขั้นที่ 7 นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนครอบครัวและตัวแทนบุคคลในชุมชน จำนวน 20 คน ซึ่งอาสาสมัครร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่องพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นเครื่องมือ ซึ่งผู้วิจัยเก็บแบบสอบถาม ครบจำนวน 20 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนแบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน ที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ผ่านกิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลัง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ระบุไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายพฤติกรรมไว้ ว่า 5 ระดับ ได้แก่ คะแนน 5 หมายถึง พฤติกรรมที่มีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนน 4 หมายถึง พฤติกรรมที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คะแนน 3 หมายถึง พฤติกรรมที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง คะแนน 2 หมายถึง พฤติกรรมที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และคะแนน 1 หมายถึง พฤติกรรมที่มีส่วนร่วม อยู่ใน

ระดับน้อยที่สุด ในส่วนของการใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยด้วยเกณฑ์สัมบูรณ์ตามแนวทางของเบสต์ (Best, 1981) ซึ่งกำหนดไว้ว่า ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด ส่วนวิเคราะห์ข้อมูลผลการสัมภาษณ์ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการส่วนร่วมในการจัดการศึกษาผ่านกิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลัง ของผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน ในระดับการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน ที่มีต่อกิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลัง ได้แก่ ฐานพลังตัวตน ฐานพลังครอบครัว ฐานพลังสร้างปัญญา ฐานพลังเพื่อนและกิจกรรม และฐานพลังชุมชน เพื่อการส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 20 คน จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	1	5.00
หญิง	19	95.00
รวม	20	100
สถานภาพ		
ผู้ปกครอง (พ่อ,แม่)	17	85.0
ตัวแทนครอบครัว (ผู้ที่ไม่ใช่พ่อแม่)	2	10.0
ตัวแทนชุมชน	1	5.0
รวม	20	100

ชั้นปีที่บุตรหลานศึกษากำลังศึกษาในระดับปฐมวัย

บุตรหลานศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 1	6	30.0
บุตรหลานศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2	7	35.0
บุตรหลานศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 3	7	35.0
รวม	20	100

จากตารางที่ 1 พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำนวน 20 คน ประกอบด้วย จำแนกตามเพศ กลุ่มตัวอย่างเพศชาย ร้อยละ 5 และเพศหญิง ร้อยละ 95 รวม คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามสถานภาพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครอง ร้อยละ 85 รองลงมา ครอบครัวร้อยละ 10 และตัวแทนชุมชน ร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 100 และจำแนกตามชั้นปีที่บุตรหลานศึกษากำลังศึกษาในระดับปฐมวัย โดยมีตัวแทนผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน ที่มีบุตรหลานศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ร้อยละ 30 และตัวแทนผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน ที่มีบุตรหลานศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 และ ตัวแทนผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชนที่มีบุตรหลานศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ร้อยละ 35 เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมการส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยผ่านกิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลังของผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน

รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรม การมีส่วนร่วม		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ฐานพลังตัวตน			
1. ผู้ปกครองสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กที่บ้าน (เช่น การใช้เวลาทำการบ้าน การสอนเรื่องต่าง ๆ)	4.60	0.78	มากที่สุด
2. ผู้ปกครองมีการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูเกี่ยวกับพัฒนาการและพฤติกรรมของเด็ก	4.75	0.77	มากที่สุด
3. ผู้ปกครองสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการให้โอกาสเด็กเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนที่เสริมทักษะชีวิต	4.68	0.76	มากที่สุด
รวม	4.67	0.77	มากที่สุด

ฐานพลังครอบครัว			
4. ครอบครัวสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบ้าน เช่น การจัดมุมอ่านหนังสือ การจัดการสื่อการเรียนรู้	4.76	0.75	มากที่สุด
5. สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการช่วยเด็กทำ กิจกรรมการเรียนรู้ เช่นการทำงานกลุ่มภายใน ครอบครัว	4.85	0.84	มากที่สุด
6. ครอบครัวสนับสนุนและให้กำลังใจเด็กในการพัฒนา ตนเองด้านต่าง ๆ เช่น อารมณ์ การเข้าสังคม	4.71	0.87	มากที่สุด
รวม	4.77	0.82	มากที่สุด
ฐานพลังสร้างปัญญา			
7. ผู้ปกครองมีการใช้สื่อการเรียนรู้ เช่นหนังสือและสื่อ ดิจิทัล เพื่อเสริมการเรียนรู้ของเด็ก	4.56	0.69	มากที่สุด
8. ผู้ปกครองจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการด้าน สติปัญญาให้กับเด็ก เช่น การเล่นเกมที่พัฒนาความคิด	4.61	0.65	มากที่สุด
9. ผู้ปกครองส่งเสริมการแก้ปัญหาและการคิดอย่าง สร้างสรรค์ผ่านการตั้งคำถามและการหาคำตอบร่วมกับเด็ก	4.51	0.73	มากที่สุด
รวม	4.56	0.69	มากที่สุด
ฐานพลังเพื่อนและกิจกรรม			
10. ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่พัฒนา ทักษะการทำงานร่วมกับเพื่อน	4.54	0.89	มากที่สุด
11. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดหรือสนับสนุน กิจกรรมกลุ่มที่โรงเรียน เช่น กิจกรรมกลุ่มของ ผู้ปกครองและเด็ก	4.60	0.90	มากที่สุด
12. ผู้ปกครองสังเกตและให้คำแนะนำเด็กเกี่ยวกับการ เข้าสังคมและการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ	4.64	0.80	มากที่สุด
รวม	4.59	0.86	มากที่สุด
ฐานพลังชุมชน			
13. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมของ	4.77	0.87	มากที่สุด

ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมอาสาในโรงเรียน			
14. ผู้ปกครองสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการนำเด็กไปสำรวจและเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.59	0.78	มากที่สุด
15. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชนและโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก	4.62	0.90	มากที่สุด
รวม	4.66	0.85	มากที่สุด
ภาพรวมกิจกรรม 5 ฐานพลัง			
ฐานพลังตัวตน	4.67	0.77	มากที่สุด
ฐานพลังครอบครัว	4.77	0.82	มากที่สุด
ฐานพลังสร้างปัญญา	4.56	0.69	มากที่สุด
ฐานพลังเพื่อนและกิจกรรม	4.59	0.86	มากที่สุด
ฐานพลังชุมชน	4.66	0.85	มากที่สุด
รวม	4.65	0.79	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาผ่านกิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลัง ของผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน ในระดับการศึกษาปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และเมื่อจำแนกรายฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกฐานเช่นกัน โดยฐานพลังครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 ฐานพลังตัวตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ฐานพลังชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ฐานพลังเพื่อนและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และ ฐานพลังสร้างปัญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชนที่มีการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ในส่วนความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชนที่มีการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัย เห็นว่า การมีส่วนร่วมนี้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะและคุณภาพการเรียนรู้ของ

เด็กในช่วงวัยนี้ โดยมีฐานกิจกรรมที่สำคัญ 5 ฐาน ได้แก่ ฐานพลังตัวตน ฐานพลังครอบครัว ฐานพลังสร้างปัญญา ฐานพลังเพื่อนและกิจกรรม และฐานพลังชุมชน ซึ่งความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนร่วมในแต่ละฐาน ได้แก่

ฐานพลังตัวตน มีความคิดเห็นจากผู้ปกครองในฐานพลังตัวตนสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการสนับสนุนการเรียนรู้ที่บ้าน ผู้ปกครองหลายคนรู้สึกว่าการมีส่วนร่วมในการทำการบ้านและการพูดคุยกับครูเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กช่วยให้เด็กมีความมั่นใจและปรับตัวได้ดีขึ้นในห้องเรียน “การพูดคุยกับครูและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่บ้านทำให้เราสามารถติดตามพัฒนาการของลูกได้ดีขึ้น” กล่าวโดยหนึ่งในผู้ปกครอง “เรารู้สึกว่าการที่เราให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่บ้านช่วยให้ลูกมีทักษะการคิดที่ดีและสามารถทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ฐานพลังครอบครัว มีความคิดเห็นจากผู้ปกครองในฐานพลังครอบครัว สมาชิกในครอบครัวมีบทบาทในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกัน หลายครอบครัวรายงานว่าการจัดมุมอ่านหนังสือและการทำกิจกรรมร่วมกันช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ “การที่เรามีมุมอ่านหนังสือที่บ้านและทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ ทำให้เด็กมีความสุขกับการเรียนรู้มากขึ้น” กล่าวโดยแม่ของเด็กปฐมวัย “สมาชิกในครอบครัวทั้งหมดมีส่วนร่วมในการช่วยกันทำการบ้านและพูดคุยเรื่องการเรียนรู้ ทำให้เด็กมีการพัฒนาที่ดีในทุกด้าน”

ฐานพลังสร้างปัญญา มีความคิดเห็นจากผู้ปกครองในฐานพลังสร้างปัญญาเน้นถึงการใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อเสริมพัฒนาการของเด็ก ผู้ปกครองรู้สึกว่าการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น หนังสือและเกมพัฒนาทักษะ เป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์และทักษะการแก้ปัญหาที่ดี “การใช้สื่อการเรียนรู้ ที่หลากหลายทำให้เด็กมีโอกาพัฒนาทักษะการคิดและการแก้ปัญหาได้ดีขึ้น” กล่าวโดยผู้ปกครองที่สนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ที่บ้าน “เราพบว่าการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบที่สนุกสนานช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น”

ฐานพลังเพื่อนและกิจกรรมมีความคิดเห็นจากผู้ปกครองในฐานพลังเพื่อนและกิจกรรมแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างทักษะทางสังคมผ่านการทำงานกลุ่มและกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ผู้ปกครองเชื่อว่าการส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยพัฒนาเด็กในด้านทักษะสังคมและการทำงานร่วมกัน “การที่เด็กได้ร่วมทำกิจกรรมกลุ่มและเล่นกับเพื่อน ๆ ทำให้เขาเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นและพัฒนาทักษะการสื่อสาร” กล่าวโดยพ่อแม่ของเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ

ฐานพลังชุมชน มีความคิดเห็นจากผู้ปกครองในฐานะพลังชุมชนแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในชุมชน ชุมชนรู้สึว่าการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้และพัฒนาในด้านต่าง ๆ “การจัดกิจกรรมที่ชุมชนร่วมมือกับโรงเรียนช่วยให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและทำความรู้จักกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว” กล่าวโดยสมาชิกชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา

จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และช่วยให้พวกเขามีการพัฒนาอย่างครบถ้วนทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม สรุปได้ว่า ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนครอบครัวและตัวแทนบุคคลในชุมชน มีความคิดเห็นว่าการมีฐานเรียนรู้ 5 ฐาน ได้แก่ ฐานพลังตัวตน ฐานพลังครอบครัว ฐานพลังสร้างปัญญา ฐานพลังเพื่อนและกิจกรรม และฐานพลังชุมชน เป็นกิจกรรมที่ดีมาก มีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชนในการมีส่วนร่วมสร้างเสริมพัฒนาการของผู้เรียนระดับปฐมวัย รวมทั้งได้รับความรู้ ความเข้าใจมากขึ้นในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อส่งเสริมพัฒนาการที่ดีของลูกหลานในความดูแลรับผิดชอบ

อภิปรายผล

อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาผ่านกิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 ฐาน ของผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน ในระดับการศึกษาปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน ตามระดับพฤติกรรมมีผลต่อการพัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม ร่างกายของเด็กในวัยปฐมวัยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ฐาน โดยจำแนกพฤติกรรมการมีส่วนร่วมตามกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ฐานพลังตัวตน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน ซึ่งพบว่าผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการทำการบ้านและการพูดคุยกับครูเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กนั้น มีผลดีต่อพัฒนาการของเด็กทั้งในด้านการเรียนรู้และพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ชี้ว่าการสนับสนุนการเรียนรู้ที่บ้านช่วยให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองและมีผลการเรียนที่ดีขึ้น ซึ่ง Bronfenbrenner, U. (1979) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ระบบนิเวศน์การพัฒนาของมนุษย์ พบว่า ปัจจัยในสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิด

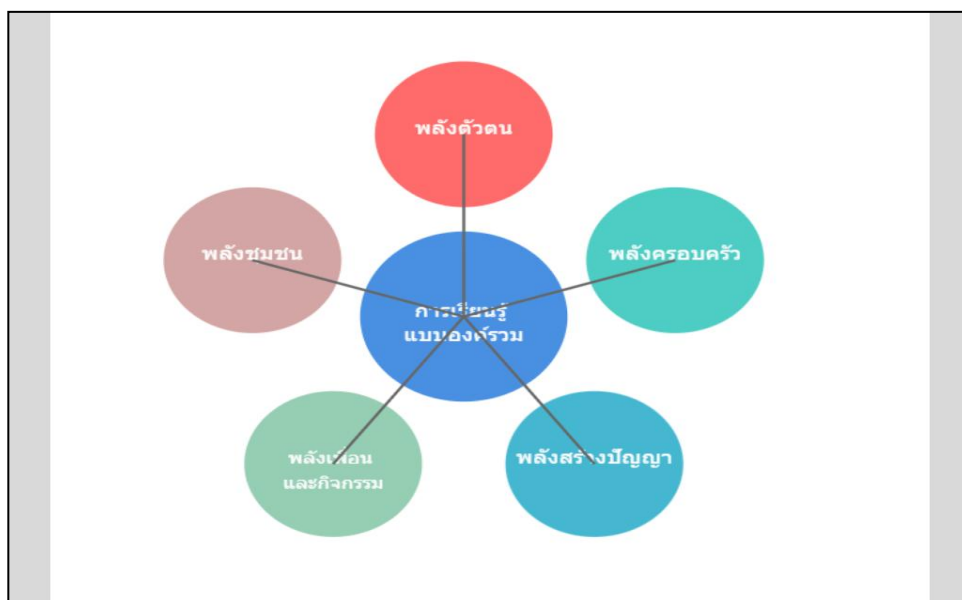
กับเด็ก เช่น ครอบครัวและผู้ปกครอง มีอิทธิพลโดยตรงต่อการพัฒนาในระยะยาว ฐานพลังครอบครัว มีการเน้นถึงการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบ้านและการมีส่วนร่วมของสมาชิกครอบครัวในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก ผลการวิจัยพบว่าครอบครัวที่สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นบวกจะช่วยให้เด็กมีการพัฒนาการที่ดีในทุกมิติ โดยงานวิจัยของวรภรณ์ รัตนวงศ์ (2563) ชี้ให้เห็นว่าครอบครัวที่มีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สามารถช่วยให้เด็กมีทักษะทางสังคมและอารมณ์ที่ดีขึ้น ขณะที่ Epstein (2001) พบว่าการมีส่วนร่วมของครอบครัวใน การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาการและสังคมของเด็ก ฐานพลังสร้างปัญญา ซึ่งเน้นการใช้สื่อการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมสติปัญญา พบว่าผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมใน การใช้สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือหรือเกมพัฒนาทักษะ ช่วยให้เด็กมีทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาที่ดีขึ้น โดยงานวิจัยของ Smith, A., Brown, L., & Lee, K. (2022) ระบุว่าการใช้ สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายในการสอนเด็กปฐมวัยช่วยให้พวกเขามีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ฐานพลังเพื่อนและกิจกรรม เน้นถึงการที่ผู้ปกครองสนับสนุนการทำงานร่วมกันของเด็กกับเพื่อนและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ผลการวิจัยระบุว่า ผู้ปกครองที่ส่งเสริมให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ช่วยพัฒนาเด็กในด้านทักษะสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณิ ปัญญาวัฒน์ (2566) ที่พบว่า การสนับสนุนเด็กในเรื่องของการสร้างทักษะสังคม ช่วยให้เด็กมีความมั่นใจและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และฐานพลังชุมชน พบว่าการที่ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในชุมชน หรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน ส่งผลให้เด็กมีประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียนและสามารถ เชื่อมโยงความรู้กับชีวิตประจำวัน โดยงานวิจัยของ Johnson (2021) พบว่า การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนช่วยเสริมสร้างทักษะการคิดอย่างมีเหตุผลและการแก้ปัญหาในชีวิตจริง

อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชนที่มีการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ครอบครัว หรือชุมชน มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาของเด็ก ในวัยปฐมวัย ซึ่งทุกฝ่ายควรได้รับการสนับสนุนและสร้างเครือข่ายร่วมกันในการจัดการศึกษาปฐมวัยร่วมกันโดย ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนครอบครัวและตัวแทนบุคคลในชุมชน มีความคิดเห็นว่างิจกรรมฐานเรียนรู้ 5 พลัง ได้แก่ ฐานพลังตัวตน ฐานพลังครอบครัว ฐานพลังสร้างปัญญา ฐานพลังเพื่อนและกิจกรรม และฐานพลังชุมชน เป็นกิจกรรมที่ดีมาก มีคุณค่าและเป็น

ประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชนในการมีส่วนร่วมสร้างเสริมพัฒนาการของผู้เรียนระดับปฐมวัย รวมทั้งได้รับความรู้ ความเข้าใจมากขึ้นในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อส่งเสริมพัฒนาการที่ดีของลูกหลานในคุณค่าและรับผิดชอบ โดยผล การศึกษานี้สอดคล้องกับสุรศักดิ์ แสงทอง (2563) และสมใจ รัตนภักดี (2565) ที่ได้ ผลการวิจัยว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน ช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ครบทุกด้าน สร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และทำให้เกิดความร่วมมือในการ ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนาแนวคิดด้านการเรียนรู้ที่มีพลังหลากหลาย โดยใช้กิจกรรมฐานการเรียนรู้ 5 พลัง (พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรมพลังชุมชน) เป็น การพัฒนาความสามารถในหลากหลายมิติ ทั้งด้านอารมณ์ สังคม, และสติปัญญา ซึ่งเป็น การยกระดับวิธีการเรียนรู้แบบองค์รวม โดยไม่จำกัดเพียงแค่การเรียนรู้ในห้องเรียน แต่ขยาย ไปสู่การเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิตจริงในครอบครัวและชุมชน ดังภาพ 1

ภาพที่ 1 การเรียนรู้แบบองค์รวม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้สรุปได้ว่า แนวคิด 5 พลัง เป็นแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมศักยภาพของเด็กในทุกมิติ โดยอาศัยความร่วมมือจากครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบองค์รวม โดยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ได้แก่

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีบทบาทในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านส่งผลดีต่อพัฒนาการของเด็ก ดังนั้น โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการหรือการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสนับสนุนการเรียนรู้ในบ้าน

2. สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน โดยผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียน ดังนั้น โรงเรียนควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนผ่านกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ เช่น การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะในชีวิตประจำวันร่วมกับชุมชน
3. จัดทำสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายสำหรับครอบครัว เพื่อสนับสนุนพัฒนาการของเด็กในด้านสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ โรงเรียนและครอบครัวควรร่วมกันจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น หนังสือและสื่อดิจิทัล เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถนำไปใช้ในการเสริมสร้างการเรียนรู้ของเด็กได้ที่บ้าน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบระยะยาวของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยให้มีการวิจัยต่อเนื่องเกี่ยวกับผลกระทบระยะยาวของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา เช่น การติดตามผลการพัฒนาในด้านวิชาการและพฤติกรรมของเด็กในช่วงวัยต่าง ๆ เพื่อประเมินประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมดังกล่าว

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนและโรงเรียน โดยมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนและโรงเรียนอย่างยั่งยืน เพื่อให้ชุมชนมีบทบาทที่มากขึ้นในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

3. ควรศึกษาความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในระดับภูมิภาค โดยการวิจัยเพื่อศึกษาความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทย เช่น เขตเมืองและชนบท เพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะของแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- ธีรวัฒน์ เพชรชัย. (2567). การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในชุมชนเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย. วารสารการศึกษาและการพัฒนา. 12(2), 72-89.
- นภาพดี อารีรัตน์. (2565). การเรียนรู้แบบบูรณาการในครอบครัวและชุมชน. วารสารวิชาการศึกษาปฐมวัย. 10(3), 88-101.
- วรารณ รัตนวงศ์. (2563). ครอบครัวและการพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสังคมไทย. วารสารวิชาการครอบครัวศึกษา, 13(1), 45-59.
- ศุภชัย รัตนศรี. (2566). การพัฒนาเครื่องมือประเมินพัฒนาการเด็กสำหรับผู้ปกครอง. วารสารการศึกษาปฐมวัย, 11(1), 45-60.
- สุชาติ ศรีวิชัย. (2564). การพัฒนาระบบการสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครอง. วารสารการศึกษาปฐมวัย, 9(1), 55-67.
- สุพรรณิ ปัญญาวัฒน์. (2566). การพัฒนาทักษะสังคมของเด็กปฐมวัยผ่านกิจกรรมกลุ่ม. วารสารวิจัยทางการศึกษา, 24(4), 178-195.
- สุรศักดิ์ แสงทอง. (2563). บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัย. วารสารศึกษาศาสตร์. 8(2), 123-140.
- สุริยเดว ทรีปาตี. (2552). สร้างต้นทุน(ชีวิต) คุณทำได้. กรุงเทพมหานคร: รวมทวิผลการพิมพ์.
- สมใจ รัตนภักดี. (2565). บทบาทของผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้ในวัยปฐมวัย. วารสารการศึกษา, 19(2), 110-125.
- Best, J. W. (1981). Research in education Engle Wood Cliff. New Jersey: Prentice Hall.
- Bronfenbrenner, U. (1979). The ecology of human development: Experiments by nature and design. Harvard University Press.
- Epstein, J. L. (2021). School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools. Westview Press.
- Johnson, R. (2021). Community involvement in early childhood education: Building bridges between schools and communities. Early Childhood Research Journal, 45(3), 215-228.

Smith, A., Brown, L., & Lee, K. (2022). Media and learning in early childhood education: A cognitive development approach. *Journal of Early Childhood Learning*, 35(1), 92-110.